

Hüznün Türleri

(Reşat ÖNDER)

Hüzün genellikle insanları birbirinden uzaklaştıran bir heyecan çeşididir. Çünkü, fizyolojik ve psikolojik bir çökkünlük insanı sarmıştır. Sempati, tebessüm, sıcak ilgi ve empati gibi olumlu yönler askıya alınmış, kederli kişi elem yüklü fantezileriyle uğraş vermekte yada insanı sıkın ağlayışları ve yakınmaları öne çıkmıştır. Peki kederlenmenin sebepleri nelerdir? Hangi temel unsurlar kişiyi bu sevimsiz konuma düşürmüştür; gerçekten ilgi beklerken itici hale getirmiştir? İşte, bu sorulara vereceğimiz cevaplar hüznün türlerini oluşturduğu kanaatindeyiz. İleride bu görüş ayrıca delillendirileceğinden burada ayrıntılarına girmeyeceğiz. Hüznün türleri dörttür:

a)İnsanın kişiliğini ve özünü rahatsız eden olumsuzlukların, kaynağı ne olursa olsun dıştan gelmesiyle oluşan psikolojik çökkünlük halidir. Kur'an terminolojisinde buna **hüzn** ( ) denir.

b)İnsanın dış dünyadan aldığı yada beklediği, benini rahatlatan, ruhunu aydınlatan şeylerin kesintiye uğraması, kesilmesi halinde ortaya çıkan psikolojik bir bunalım halidir. Bir başka deyişle ümitsizliğe düşme, kararın, erimedir. Kur'an bu kelimeyi ayrı bir konuda kullanmakla beraber bu manayı çağırıştır. Bu **keder** ( ) dir. Keder, hüznün en ağır biçimidir. insanı dış dünya ile ilişkisini koparıp intihara kadar götürür. Bu tipler, kendileri intihara giderken, sevdiklerinde beraberinde olmasını ister. Çocuklarıyla intihar eden anneler buna en güzel örnektir. Tedavisi ümit aşılmasıdır.

c)İnsanın sergilediği yanlışların kişiliğini, benini rahatsız etmesidir. Bireyin kendi kendini kontrol etmesiyle oluşan bir vicdan azabıdır. Bu yapılan yanlışlık ister kendine, ister çenresine yapmış olsun değişmez. Kur'an bu tür olgulara **ğamm** ( ) demektedir.

d)İnsanın kendinden kaynaklanan yada dıştan gelen olumsuzlukları önlemedeki yetersizliğinden doğan güvensizlik halinin yarattığı iç sıkışması halidir. Kur'an'da **ğill** ( ) olarak geçmektedir. Türkçemizde tasa¹ olarak kullanılmaktadır.

---

¹ HANÇERLİOĞLU, Ruhbilim, a.g.e., Haz mad.